

J-0879
Second Year B. Sc. Examination
March / April – 2013
Mathematical Methods (I.D.S.)
(Old Course)

Time : Hours]

[Total Marks : 35

સૂચના

(૧)

<p>નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.</p> <p>Name of the Examination :</p> <p>Second Year B. Sc.</p> <p>Name of the Subject :</p> <p>Mathematical Methods (I.D.S.) (OLD COURSE)</p> <p>Subject Code No. : 0 8 7 9 Section No. (1, 2,.....): Nil</p>	<p>Seat No. :</p> <table border="1" style="width: 100%; height: 20px;"><tr><td style="width: 15%;"></td><td style="width: 15%;"></td><td style="width: 15%;"></td><td style="width: 15%;"></td><td style="width: 15%;"></td><td style="width: 15%;"></td></tr></table> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 10px; text-align: center; margin-top: 10px;">Student's Signature</div>						

- (૨) પ્રથમ પ્રશ્ન ફરજિયાત છે.
- (૩) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.
- (૪) પ્રચલિત સંકેતોને અનુસરો.

૧ નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

૭

- (૧) E^2x^3 ની કિંમત શોધો; જ્યાં $h=2$.
- (૨) સાબિત કરો કે $\nabla = 1 - E^{-1}$.
- (૩) $\nabla^3 y_3 = y_3 - 3y_2 + 3y_1 - y_0$ સાબિત કરો.
- (૪) જે અંતરાલમાં સમીકરણ $x^2 - 5x + 6 = 0$ નું બીજ આવેલ હોય તે અંતરાલ શોધો.
- (૫) ન્યૂટનના શીતળતાના નિયમનું ફક્ત વિકલ સમીકરણ લખો.
- (૬) વસ્તીવધારાના નિયમનું ફક્ત સમીકરણ લખો.
- (૭) સાબિત કરો કે $\mu\delta = \frac{1}{2}(\Delta + \nabla)$.

૨ (અ) ક્રમિકોની રીતે સમીકરણ $x^4 - x - 1 = 0$ નું બીજ અંતરાલ (1,2) માં ત્રણ દશાંશસ્થળ સુધી સાચું મેળવો. ૫

(બ) નીચેના કોષ્ટક પરથી x માં બહુપદી શોધો અને તે પરથી $f(1)$ શોધો : ૫

x	0	2	4	6
$f(x)$	1	4	16	64

(ક) જો $f(0)=5$, $f(2)=8$, $f(6)=12$, $f(7)=13$ હોય તો બહુપદી $f(x)$ ની કિંમત મેળવો અને તે પરથી $f(5)$ શોધો. ૪

અથવા

૨ (અ) ન્યૂટન-રાફ્સન સૂત્રનો ઉપયોગ કરી $\sqrt{7}$ ની કિંમત ત્રણ દશાંશસ્થળ સુધી સાચી મેળવો. ૫

(બ) જો $f(-1)=-21$, $f(1)=15$, $f(2)=12$, $f(3)=3$ હોય તો ન્યૂટનના વિભાજિત અંતરસૂત્રનો ઉપયોગ કરી બહુપદી $f(x)$ ની કિંમત શોધો. ૫

(ક) પ્રચલિત સંકેતોમાં સાબિત કરો કે ૪

$$(૧) E^{1/2} = \mu + \frac{1}{2}\delta.$$

$$(૨) \delta^2 = \Delta\nabla.$$

૩ (અ) ગોસ જોર્ડન પદ્ધતિથી નીચેની સુરેખ સમીકરણ સંહિત ઉકેલો. ૫

$$x + y + z = 1$$

$$4x + 3y - z = 6$$

$$3x + 5y + 3z = 4.$$

(બ) ઔદ્યોગિક સુધારણાના ફેલાવા માટેનું મોડેલ તારવો અને તેને ઉકેલો. ૫

(ક) ધારો કે દુનિયાની હાલની વસ્તી 4 અબજ છે અને તેનો બમણી થવાનો સમય 35 વર્ષ છે, તો 350 વર્ષ, 700 વર્ષ પછી દુનિયાની વસ્તી શોધો. ૪

અથવા

૩ (અ) વસ્તીવધારાના માલ્યુઝીયનના નિયમનું મોડેલ તારવો અને તેને ઉકેલો. ૫

(બ) વસ્તીવધારા માટે લોજિસ્ટિક નિયમના મોડેલની તારવણી કરો અને તેને ઉકેલો. ૫

(ક) ગોસ-સિડલ પદ્ધતિથી નીચેની સુરેખ સમીકરણ સંહિત ઉકેલો : ૪

$$5x + 2y + z = 12$$

$$x + 14y + 2z = 15$$

$$x + 2y + 5z = 20.$$

ENGLISH VERSION

- Instructions :**
- (1) As per the instruction no. 1 of page no. 1.
  - (2) First Question is compulsory.
  - (3) Figures to the right indicate marks of the question.
  - (4) Follow usual notations.

1 Answer the following questions : **7**

- (1) Find the value of $E^2 x^3$; where $h=2$.
- (2) Prove that $\nabla = 1 - E^{-1}$.
- (3) Prove that $\nabla^3 y_3 = y_3 - 3y_2 + 3y_1 - y_0$.
- (4) Find the interval in which the root of the equation $x^2 - 5x + 6 = 0$ occurs.
- (5) Write only the differential equation of Newton's cooling law.
- (6) Write only the equation of a population growth model.
- (7) Prove that $\mu\delta = \frac{1}{2}(\Delta + \nabla)$.

- 2** (a) Find the root of the equation $x^4 - x - 1 = 0$ correct to **5**
three decimal places in the interval (1,2) by using
Iteration method.
- (b) From the given table, find a polynomial in x and **5**
hence find $f(1)$:

x	0	2	4	6
$f(x)$	1	4	16	64

- (c) If $f(0)=5$, $f(2)=8$, $f(6)=12$, $f(7)=13$ then find the **4**
value of polynomial $f(x)$ and hence find $f(5)$.

OR

- 2** (a) Using Newton-Raphson formula, find the value of $\sqrt{7}$ **5**
correct to three decimal places.
- (b) If $f(-1)=-21$, $f(1)=15$, $f(2)=12$, $f(3)=3$ then using **5**
Newton's divided difference interpolation formula find
the value of polynomial $f(x)$.

- (c) In usual notations prove that 4
- (1) $E^{1/2} = \mu + \frac{1}{2}\delta.$
- (2) $\delta^2 = \Delta\nabla.$
- 3** (a) Solve the following system of linear equations by Gauss-Jordan method. 5
- $x + y + z = 1$
- $4x + 3y - z = 6$
- $3x + 5y + 3z = 4.$
- (b) Derive mathematical model for spread of technological innovations and solve it. 5
- (c) Suppose the population of the world now is 4 billion and its doubling period is 35 years. Find the population of the world after 350 years, 700 years. 4

OR

- 3** (a) Derive mathematical model for a Malthusian law of population growth and solve it. 5
- (b) Derive mathematical model for logistic law of population growth and solve it. 5
- (c) Solve the following system of linear equations by Gauss-Seidel method : 4
- $5x + 2y + z = 12$
- $x + 14y + 2z = 15$
- $x + 2y + 5z = 20.$
-